

ВЕДЕННЯ ГРУПИ «ТИПОВІ ОЛЕШКИ» В СОЦМЕРЕЖІ FACEBOOK В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

В умовах війни соціальні мережі стали одним із основних засобів комунікації для багатьох людей, які вимушені були тікати від війни. Долучаючись до груп, присвячених їхнім населеним пунктам, вони таким чином підтримують зв'язок зі своєю малою батьківщиною, слідкують за ситуацією в своїх громадах, глибше знайомляться з історією, культурою та природою рідного краю тощо.

Останнім часом комунікації в соціальних мережах досліджували такі українські науковці, як: Т. Биркович, І. Гарбузюк, Я. Морозова, В. Пилипчук, О. Уголькова, К. Філюшина, О. Хомич, І. Шевчук та ін..

Проте, яку роль відіграють групи в соціальних мережах, які висвітлюють події і життя регіонів, що знаходяться в умовах окупації чи на лінії фронту, у наш час досліджено лише фрагментарно. Тому пропонуємо на прикладі групи «Типові Олешки» в Facebook розглянути як функціонують спільноти окупованих територіальних громад в соціальних мережах у наш час.

Група «Типові Олешки» була створена місцевим краєзнавцем Олександром Татарченком в 2011 році спочатку в соціальній мережі Вконтакте, а в 2014 році, у зв'язку з початком агресії російської федерації проти України, перенесена в Facebook. Однак вже у 2022 році для захисту групи від ворожих атак її було перетворено на приватну, що у подальшому унеможливило робити репости і поширювати контент спільноти. Тому у вересні 2023 року групу «Типові Олешки» було створено заново. На жаль було втрачено 6,5 тис. підписників, але за два роки діяльності оновленої групи кількість підписників сягнула 5,3 тис. осіб.

Діяльність групи у довоєнний час була спрямована на допомогу властям і громаді робити місто кращим, вирішувати соціальні проблеми, такі як вандалізм та засмічення території, а також для патріотичного виховання, прищеплення любові до рідного краю та лагідної українізації. В описі до групи зазначено: «група «Типові Олешки» є краєзнавчою, а не політичною. Вона присвячена людям, історії, природі, спорту та культурі Олешок і Олешшя» [1].

Гендерний склад підписників спільноти складає 66% жінок і 34% чоловіків, найбільше підписників віком від 35-ти до 65-ти років. Більша кількість учасників проживає в Україні (2873), в Польщі – 809, в Німеччині – 471, в росії – 234, в Норвегії – 118. Виходячи із зазначених даних можна зрозуміти, що доля олешківців розкидала по всьому світові.

Однак, бажання спілкуватися з земляками, підтримувати свої соціальні зв'язки, зберігати і розвивати свою ідентичність, спонукає людей зрілого та старшого покоління опановувати сучасні технології, зокрема здатність користуватися соціальними мережами.

Реакції олешківців на публікації в групі «Типові Олешки» показують як вони переживають окупацію міста. Ось лише деякі вислови підписників групи про своє місто та свої почуття до нього в умовах війни: «Олешки – це Україна назавжди. Хай живе місто Олешки», «це мої Олешки до війни. Будь вона неладна», «одні спогади залишилися», «все таке рідне й далеке», «як же я сумую за домом», «живемо надією, що повернемося», «душа болить, а серце мліє. Жаль, але нас подарували», «всі сумують та спогади не покидають і ніхто нас не розуміє», «немає більше Олешок» тощо.

Також під час спілкування в спільноті «Типові Олешки» олешківці просять, щоб хтось сфотографував їхній рідний дім чи зняв відео їхньої вулиці. Люди знайомляться, шукають друзів і знайомих, публікують фотографії міста, лісу, річок і озер Олешшя, а

також фото-і відеоматеріали про сучасний стан міста Олешки, в яких відображається процес руйнації міста та його збезлюднення.

Публікації з архіву автора із зазначенням місяця і року створення світлини дозволяє забезпечувати відтворення мирного життя в Олешках і Олешківській громаді. Зокрема в рубриці, в якій публікуються фотографії за роками, люди можуть побачити якими були Олешки певну кількість років тому. Наприклад робилися такі пости, як: «6 років тому. Дощило», «9 років тому. Оновлювали дах на музичній школі», «5 років тому. Підрівняли вулицю Крилова (Гречаного)», «4 роки тому. Смітили на Кримській трасі», «4 роки тому. Остання зупинка».

Люди рефлексують на ці повідомлення залишаючи свої коментарі. Зокрема, яскраво демонструють почуття олешківців коментарі до публікації фотографії останньої зупинки на Херсон на шляху рейсового автобусу Олешки-Херсон, в яких вони зазначили, що «остання» звучить «болісно» і «прикро». Адже для багатьох олешківців це була остання поїздка в Херсон.

Також публікації в цій рубриці відтворюють пори природу, зміни в інфраструктурі міста і сіл громади, відображаються культурні заходи довоєнних років тощо.

Крім того, робляться репости з груп Національного природного парку «Нижньодніпровський» та Національного природного парку «Олешківські піски». Зокрема підписники отримують інформацію про розширення Олешківських пісків, пилові бурі, висихання степів та ін...

Таким чином, група «Типові Олешки» виконує такі функції, як: патріотична, комунікаційна, консолідуюча, соціалізація, емпатія, просвіти, ностальгічна, сентиментальна, презентації своєї особистості, зняття психологічного напруження, інформативна тощо.

Отже, завдяки залученню до групи «Типові Олешки» Олешківська громада продовжує жити у віртуальному просторі, зберігати свою ідентичність, підтримувати соціальні зв'язки, цікавитися ситуацією в окупованому місті, розвивати знання про рідний край і підтримувати в пам'яті спогади про мирне життя в Олешках і селах громади, зберігаючи надію на повернення.

Література

1 Типові Олешки. URL: <https://www.facebook.com/groups/typovioleshky> (дата звернення: 07.11.2025).